

FÖRENINGEN FÖR MEDICINSK MIKROBIOLOGI

Årsberättelse för verksamhetsåret 061101-071031

Medlemmar

Medlemsantalet var vid verksamhetsårets början 496 och vid dess slut 511. 29 nya medlemmar invaldes under verksamhetsåret: Guma Abdeldaim, doktorand, Uppsala; Abdolreza Advani, BMA, PhD, Solna; Haitham Izzat Baqir, läkare, Hultsfred; Carina Claesson, biolog, Linköping; Sofia Dahlberg, biomedicinare, Stockholm; Leif Dotevall, läkare, Göteborg; Stina-Mina Ehn Börjesson, agronom, Kristianstad; Jenny Eriksson, läkare, Västerås; David Hallengård, molekylärbiolog, Solna; Charlotte Hedskog, civilingenjör, Solna; Aina Iversen, mikrobiolog, Stockholm; Erik Jannerfeldt, läkare, Stockholm; Ewa Johansson, molekylärbiolog, Göteborg; Nina Kamenska, läkare, Älmhult; Peter Lind, civilingenjör, Uppsala; Magnus Lindh, läkare, Göteborg; Sonja Löfmark, molekylärbiolog, Huddinge; Bo Nilson, civilingenjör, Lund; Anders Nilsson, civilingenjör, Uppsala; Melissa Norström, civilingenjör, Solna; Salma Nowroozalizadeh, BMA, forskarstuderande, Stockholm; Maria Präntig, molekylärbiolog, Uppsala; Adam Roth, läkare, Malmö; Lena Serrander, läkare, Linköping; Helena Skar, civilingenjör, Stockholm; Susanne Sütterlin, läkare, Uppsala; Liselott Ydrenius, läkare, Linköping; Minna Ygge, läkare, Luleå och Hong Yin, MD, PhD, Solna.

Föreningens konstitution

Styrelsen har utgjorts av Britt Åkerlind (ordf.), Ingvar Eliasson (v. ordf.), Magnus Lindh (kassör), Tinna Åhrén (vetenskapl. sekr.), Kari Johansen (fackl. sekr.), Anders Sjöstedt och Anna Schwan. Adjungerad från Svenska Läkaresällskapets sektion för klinisk immunologi har Hakon Leffler varit. Urban Forsum har haft uppdraget som svensk redaktör för APMIS.

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden (061130, 070202, 070509, 070924 och 071017), och har enligt gällande praxis fungerat som föreningens programråd.

Ett dokument som beskriver styrelsemedlemmarnas arbetsfördelning har utarbetats av Anna Schwan och godkänts av styrelsen. OK

FMMs samtliga dokument från 1907 tom 2005 har katalogiserats av Hans Hallander och kommer att arkiveras på landsarkivet i Uppsala

Stadgeändring Vid årsmöte 2005-12-02 antogs stadgeändring innebärande förtydligande av vem som kan antas som medlem i FMM. Vid årsmöte 2006-12-01 antogs stadgeändring innebärande att även medlemmar som fyllt 65 år betalar medlemsavgift.

Revisorer har varit Erik Svensson och Anders Vahlne och Sverker Bernander har varit till revisorssuppleant.

Valberedningen har utgjorts av Peter Larsson (sammankallande), Anders Vahlne och Maria Brytting.

Utbildningsutskottet har under året bestått av Kari Johansen (sammankallande, målbeskrivningsansvarig), Lena Dillner, Britt Åkerlind, Anneli Brauner, Åsa Melhus, Tinna Åhrén, Karin Tegmark-Wizell, Arne Kötz och Urban Kumlin. Kari Johansen och Lena Dillner är utbildade IPULS-granskare och har under året granskat sammanlagt tre utbildningar.

Arbetet med sammanslagningen till en ny gemensam specialistutbildning under namnet klinisk bakteriologi och virologi har föranlett att förslag till en ny gemensam målbeskrivning har lämnats in till Socialstyrelsen. Denna målbeskrivning innehåller 12 medicinska delmål samt 3 delmål i vardera kommunikativ kompetens ledarskapskompetens och kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete. Områdena bakteriologi, virologi, parasitologi och mykologi har erhållit var sitt delmål för att tydliggöra att ST-läkarna ska erhålla utbildning inom alla dessa områden. Utbildning i vårdhygien och smittskydd ska även ingå. Dessutom har Socialstyrelsen å det bestämdaste hävdade att ämnena bakteriologi och virologi ska erbjudas samtliga ST-läkare i

lika delar under de första fyra åren. Under det sista året anser Socialstyrelsen att det kan vara tillåtet att en viss subspecialisering påbörjas. En något utökad klinisk anknytning rekommenderas jämfört med tidigare specialistutbildningen i form av en klinisk strimma under alla fem åren. En anpassning till de rekommendationer som har utarbetats av UEMS har skett. Den nya föreskriften förväntas vara klar under våren 2008.

Den kurs i klinisk mikrobiologisk metodik som tidigare erbjudits ST-läkare och finansierats av FMM godkändes av IPULS som SK-kurs för 2007. Kursen har omfattat två kursveckor, den första vid det Mikrobiologiska laboratoriet i Malmö och den andra vid Smittskyddsinstitutet. I hela utbildningen deltog 15 ST-läkare. Under 2008 kommer tre kurser (smittskydd, antibiotikaresistens och tuberkulosbehandling) att erbjudas ST-läkare inom vårt fält. Fler kurserbjudande inlämnades till IPULS men avlogs pga medelsbrist.

Förändringar i läkarutbildningen kommer att påverka undervisningen i såväl grundläggande som den kliniska mikrobiologin. I allt större utsträckning införs nu studentvalda kurser (SVK-kurser) som endast en del av medicinerna kommer att gå. Förberedelsearbete för de nya formerna för undervisning pågår vid flera universitetsorter. Det är viktigt för rekryteringen till den nya specialiteten att bra/intressanta SVK-kurser erbjuds inom vårt ämnesområde.

Webbplattformen *Mikrobiologi.net* används nu fullt ut av styrelsen i dess arbete. Även chefs- och professorsgruppen använder webbplattformen frekvent. Av de 511 registrerade medlemmarna är det hittills 195 som valt att aktivera sin personliga profil, och därmed bli synliga för andra. På månadsbasis loggar ca 40 medlemmar in sig. Förutom styrelsen har allt fler börjat ta möjligheten att bilda egna grupper i anspråk. Ett drygt 10-tal grupper hålls nu igång av föreningsmedlemmar.

Möjligheten att annonsera lediga tjänster har utnyttjats under året av flera medlemmar medan endast 8 möten/aktuella händelser annonserats. De har företrädesvis annonserats av webbmaster trots möjligheten för medlemmar att själva annonsera på webbplattformen. Annons om kommande disputationer har helt saknas under året.

Styrelsen har beslutat att göra ett medlemsutskick i traditionell brevform för att informera medlemmarna om möjligheterna med *Mikrobiologi.net*. I utskicket kommer inloggningsuppgifter att bifogas och medlemmarna kommer att uppmanas att logga in och uppdatera sin kontaktinformation. Utskicket kommer att göras under 2007. Därefter kommer utskick enbart att ske i elektronisk form. Ansökan om stipendier liksom medlemskap i föreningen görs via webbplattformen.

Mikrobiologi.net ägs och drivs formellt av företaget Academic Links med säte i Kalmar. Ett avtal mellan Academic Links har utarbetats, som säkerställer att föreningens medlemsregister och dokument säkras på ett bra sätt inför framtiden. Detta innebär bl a att Academic Links, på årsbasis, gör en backup av hela databasen (medlemsregister, diskussioner, nyhetstablåer, böcker, mm) och alla uppladdade dokument att tillställas FMM på CD för arkivering i föreningens regi.

Webbtjänsten har under 2007 varit helt utan kostnad för FMM. Adressen till *Mikrobiologi.net* är <http://www.mikrobiologi.net>. Föreningssidorna har direktadressen <http://www.mikrobiologi.net/fmm>. *Webbmaster* har varit Ingvar Eliasson..

Föreningen har varit representerad enligt följande

Svenska Läkaresällskapets fullmäktige: ordinarie: Britt Åkerlind, suppleant: Ingvar Eliasson.

FMMs representant i *SIS, Swedish Standards Institute, teknisk kommitté, TK 331, för laboratoriemedicin* har varit Urban Forsum.

UEMS (European Union of Medical Specialists): Kari Johansen har varit FMMs UEMS-representant.

ESCMID European Council (European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): Anna Schwan.

EQUALIS. Expertgrupp medicinsk mikrobiologi: Magnus Thore (ordförande), Maria Brytting, Lena Grillner, Per Juto, Torbjörn Kjerstadius, Inger Ljungström, Sture Löfgren, Ralf Wollin.

Expertgrupp för patientnära analyser: Olle Aspevall.

MKR:s arbetsgrupp för ackrediteringsfrågor: Anna Schwan.

IFBLS International Federation of Biomedical Laboratory Science: Lena Morgan är medlem i styrelsen. Frågor ang. *CE-märkning* och *IVD-direktivet* har för föreningens räkning bevakats av Anna Schwan och Peter Larsson.

SBU Alert: Peter Larsson har varit föreningens kontaktperson.

Standardförslag från SIS området Hälso- och sjukvårdsinformatik: Urban Forsum står som föreningens mottagare av förslag.

Socialstyrelsens vetenskapliga råd: Lena Grillner (klinisk virologi), Åsa Melhus (klinisk bakteriologi) samt Rolf Lundholm (vårdhygien)

Tvärsektionella referensgrupper

Representanter för FMM anges, övriga sektioners representanter framgår av gruppernas hemsidor till vilka länk finns från Mikrobiologi.net.

RAF (Referensgruppen för antibiotikafrågor) Gunnar Kahlmeter, Christian Giske, Åsa Melhus, Lennart Nilsson och Barbro Olsson-Liljequist.

RAF-M (Referensgruppen för antibiotikafrågor, metodgrupp): Gunnar Kahlmeter, Barbro Olsson-Liljequist, Christian Giske, Eva Melander, Karin Tegmark Wisell, Magnus Unemo, Mats Walder, Annika Wistedt, Tinna Åhrén.

RAV (Referensgruppen för antivirala medel): Jan Albert, Maria Brytting, Bo Svennerholm och Anders Sönnerrborg.

RAV metodgrupp: Jan Albert, Mia Brytting, Bo Svennerholm och Anders Sönnerrborg.

RAM (Referensgruppen för antimykotika): Erja Chryssanthou, Victor Fernandez, Anders G Johansson, Barbro Olsson-Liljequist, Björn Petrini och Erik Svensson

NRMM (Nordic Reference Group on Methods in Medical Mycology). Erja Chryssanthou och Victor Fernandez.

Referensgruppen för parasitologi: Antonio Barragan, Bo Claesson, Marianne Lebbad och Inger Ljungström.

Föreningens referens- och arbetsgrupper

Referensgruppen för klinisk bakteriologi: Magnus Thore (ordförande), Olle Aspevall, Birgitta Henriques Normark, Torbjörn Kjerstadius, Sture Löfgren, Johan Rydberg, Christina Welinder-Olsson.

Referensgruppen för klinisk virologi: Per Juto (avgående ordförande), Ilona Lewensohn-Fuchs (tillträdande ordförande), Jonas Blomberg, Kåre Bondeson, Lena Grillner, Kari Johansen, Magnus Lindh, Gunilla Martinez-Riqué, Anders Widell och Britt Åkerlind.

Arbetsgruppen för patientnära diagnostik: för FMM Olle Aspevall, Åsa Ljung, Mats Sellin och Maria Rotzén Östlund. För RFM Mery Alber och Pia Karlsson. Lena Norlund representerar Svensk förening för klinisk kemi, SFKK.

Arbetsgruppen för IT-frågor. Gruppen leds av Urban Forsum, övriga medlemmar är Ingvar Eliasson, Margareta Nordin och Johan Rydberg. I gruppens *nomenklaturutskott* ingår för FMM Urban Forsum, Olle Aspevall och Margareta Nordin, för IBL Åsa Björkenor, Lena Hallberg, Lotta Hoffman, Lena Morgan och Birgitta Persson samt för EQUALIS, Anita Svahn.

Jubileumskommittén för 100-årsjubileet 2007: Urban Forsum (sammankallande), Marianne Forsgren, Anna Hambræus, Göran Kronvall, Peter Larsson, Örjan Strannegård och Britta Wahren.

Stipendier

2007 års *resestipendier* har tilldelas Gustaf Ahlén, Huddinge, (Orion Diagnostica, 10 000 kr), Paula Mölling, Örebro, (Capiro Diagnostic 10 000 kr), Patricia Komp Lindgren, Uppsala, Lars Frelin, Stockholm och San Diego, Markus Klint, Uppsala, Sara Thulin, Örebro, och Sofia Dahlberg, Solna (Hans Ericssons minne, BioDisk AB, 10 000 kr vardera). Policyn har varit att prioritera sökande med egen presentation på kongress eller möte. Sökande med egen presentation vid utomnordiskt möte har tilldelats 10 000 kr, vid inomnordiskt möte 5 000 kr. Godkänt abstract har efterfrågats för rekvisition av stipendium. Om sökande ej planerat egen presentation har stipendiesumman halverats.

Styrelsen har under året beslutat att ändra ansöknings- och nyttjandetid för resestipendierna. Sista ansökningsdatum ändras till 10 dec året innan aktuell tilldelning med beslut om tilldelning vid ordinarie styrelsemöte i januari nästpåföljande år. Nyttjandetiden utsträcks till 1 ½ år. Nygraduerade forskare (senaste två åren) kan nu även söka stipendium till Hans Ericssons minne. Förändringen gäller från 10 dec 2007 för ansökan om 2008 års stipendier. Dessutom har styrelsen beslutat om att inrätta stipendier, bekostade av FMM, för att täcka inträdeskostnaden för en dag till riksstämman för icke-läkare med presentation. Dessa kan tilldelas vid ett tillfälle/sökande. Första tilldelning till 2007 års riksstämma.

För fjärde året utdelas medel från *Stiftelsen för forskning och utveckling inom medicinsk mikrobiologi*. Styrelsens råd har bestått av Ingvar Eliasson och Anders Sjöstedt (utsedda av FMM) och Annika Linde (utsedd av Svenska Läkaresällskapet, SLS). Beslut om tilldelning av medel fattas av SLS. Rådet har lämnat följande förslag till SLS: Sigvard Olofsson, Göteborg. ”Smögen Summer Symposium on Virology, 2008” (80 000 kronor). Nahid Kondori, Göteborg ”Ny diagnostik för att i tid upptäcka hotande invasiv svampinfektion hos immunsupprimerade patienter” (60 000 kronor). Lars Frelin, Stockholm, Mechanisms of persistence in chronic hepatitis C virus infections (60.000 kronor)

Thomas Schön har varit FMMs *RAF-stipendiat* under året.

Medlemsmöten

Årsmötet ägde rum 061201 i samband med Riksstämman i Göteborg.

Allmänt medlemsmöte hölls i Stockholm 070509 i samband med Vårmetet.

Vid två *chefs- och professorsmöten* i Stockholm (070509 och 070925) presenterades och diskuterades aktuella frågor. Olle Stendahl (OS) var inbjuden för att berättade om det uppdrag han fått av regeringen att utreda den kliniska forskningen. Ragnar Norrby (RN) redogjorde för förhållandet mellan SMI och de kliniska laboratorerna liksom för SMIs budgetförutsättningar. Lars Engstrand och Hans Ottosson redogjorde för läget i utredningen om referensfunktioner och om hur man förnyat avser ansöka om finansiering med Dagmarmedel. Kari Johansen rapporterade från utbildningsutskottets arbete med målbeskrivning och utbildningsbok för den nya specialiteten Klinisk bakteriologi och virologi. I anslutning till detta framförde Lars Engstrand ett förslag/erbjudande från SMI om att landets ST-läkare ska ges sidoutbildning under 8 veckor på SMI. Under programpunkten läkarrollen vid ett kliniskt mikrobiologiskt laboratorium berättade Ingvar Eliasson om ett pågående projekt i Lund. Britt Åkerlund informerade om kommande FMM arbete kring rekryteringsfrågor och redogjorde för aktuell och oroande statistik.

Det vetenskapliga året

Riksstämman 2006 (29 nov – 1 dec) i Göteborg inledde det vetenskapliga året och hade som huvudtema: ”Rörelseorganens sjukdomar och klinisk forskning”. Föreningen arrangerade tre symposier: ”Havet och dess läckerheter – en mikrobiologisk munbit” med Åsa Melhus som moderator ”Antisekretorisk faktor – ”mirakelmedel” som lindrar diarré, yrsel och mjölkstockning?” med Christine Wennerås som moderator samt ”Molekylärbiologisk diagnostik vid luftvägsinfektioner – nya möjligheter och nya smittämnen” med Lena Grillner som moderator. Tjugoen postrar presenterades (moderator vid posterrundvandring var Tinna Åhrén och Bertil Kaijser) och 10 fria föredrag som modererades av Agnes Wold och Magnus Lindh. Pris för bästa poster (3 000 kr) tilldelades Maria Rotzén Östlund. Föreningen anordnade medlemssammanskomst på Bakteriologiska laboratoriet, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Vårmetet tilldrog sig i Stockholm, 9-11 maj – med Smittskyddsinstitutet som värd och med smittskydd som övergripande tema. Mötet som var ett samarrangemang mellan vår Förening, Svenska föreningen för mikrobiologi och Riksföreningen för mikrobiologi var välbesökt. Organisationskommittén bestod av Lars Engstrand (FMM), Ann-Marie Hellström (RFM), Staffan Svärd (SFM) och Britt-Marie Hoffman, (SMI). Vid mötet uppmärksammades FMMs 100-årsjubileum med ett inledande symposium ”Svensk mikrobiologi igår, idag och imorgon” och samtliga deltagare vid mötet erhöll ett exemplar av APMIS jubileumsgåva med Urban Forsum som redaktör. Jubileums kommittén framgår av ovan..

Remissvar och skrivelser avgivna under året

Ansökan om Dagmarpengar för upprättande av formella nationella referensfunktioner vid landets mikrobiologiska laboratorier som stöd till en högkvalitativ och god vård. Utarbetat av Lars Engstrand, Peter Larsson, Hans Ottosson, Magnus Thore och Britt Åkerlind.

Till Smittskyddsinstitutet lämnat fyra namnförslag till Insynsråd vid Smittskyddsinstitutet (SMI): Lena Dillner, Thomas Bergström, Peter Larsson, Anders Sjöstedt.

Till Smittskyddsinstitutet lämnat namnförslag på representant från FMM att ingå i RAM; Lena Klingspor.

Till Smittskyddsinstitutet lämnat namn på representanter från FMM avseende Sminet 2; Kåre Bondeson och Ingvar Eliasson.

Till Smittskyddsinstitutet lämnat tre namnförslag avseende Ref Vac representanter vid Smittskyddsinstitutet (SMI): Thomas Bergström med Kari Johansen som ersättare samt Bertil Kaijser.

Till Smittskyddsinstitutet lämnat namnförslag på representant från FMM avseende insamling av nämnardata avseende HIV; Madeleine von Sydow.

Till Socialstyrelsen lämnat svar på remiss angående KRITERIELISTA- falldefinitioner för anmälan enligt Smittskyddslagen. Svar utarbetat av Ilona Lewensohn-Fuchs och Magnus Thore.

Synpunkter lämnat till Smittskyddsinstitutet på remissen angående utkast till översyn av SMI:s verksamhet inom infektionssimmunologisk diagnostik”, Dnr 414/2006-10. Svar utarbetat av Magnus Thore och Britt Åkerlind.

För ekonomisk redogörelse hänvisas till särskild redovisning och revisorers yttrande.

Göteborg 071126

Tinna Åhrén
vetenskaplig sekreterare under verksamhetsåret 061101-071031